

zákona místa činu mírnějším. Výjimky, týkající se deliktů politických, potvrzují jen zásadu právě uvedenou a jsou odůvodněny povahou těchto deliktů; jest tedy mylným názor, že zákonodárce zamýšlel, §em 181 tr. zák. zvlášť chrániti toliko věci, svěřené úředníku tuzemskému, neb osobě činné k příkazu tuzemské vrchnosti. K tomu přichází, že v tomto případě jde o zaměstnance veřejného úřadu cizího státu, který jest činným na základě mezinárodního práva v souhlasu s příslušnými činiteli tuzemskými, a že zpronevěra, spáchaná v úřadu takovém úředníkem zahraniční moci v tuzemsku, dotýká se nejen veřejného zájmu státu cizího, nýbrž též značnou měrou veřejných a soukromých zájmů tuzemských, na příklad ve věcech pasových a pozůstalostních. Posuzování činu takového nemůže býti činěno závislým na tom, jak jej posuzuje stát, jehož příslušníkem a zaměstnancem jest pachatel, kterému se podle stále judikatury bývalého nejvyššího soudu vídeňského, od níž se odchýliti čsl. Nejvyšší soud nemá příčiny, poskytuje též ochrana vrchnostenských osob ve smyslu §u 68 tr. zák., nevybočí-li z mezí úřadování, jemu na základě státních úmluv na území republiky povoleného. Nebylo by také důvodu, proč by ochrana zájmů státu nebo jeho příslušníků měla býti menší, byly-li porušeny v tuzemsku úředníkem neb osobou, činnou k příkazu vrchnosti cizího státu. Právem tedy nalézací soud, zjistiť i ostatní náležitosti skutkové povahy, podřadil stěžovatelův čin ustanovení §u 181, 182 tr. zák.

Pokud státní zastupitelství napadá rozsudek soudu první stolice odvoláním proto, že jím nebylo uznáno na vypovězení obžalovaného z území republiky Československé po odpykaném trestu, jest odvolání podle prvního odstavce §u 283 tr. ř. nepřípustným. Neboť vypovězení z území republiky jest podle §u 19 tr. zák. pouhým zostřením trestu hlavního, s nímž tvoří jeden celek; příslušný výrok jest proto nedílnou částí výroku o trestu vůbec, z čehož plyne, že odvolání jest tu možné jen potud, pokud je zákon z výroku o trestu vůbec dopouští. Jelikož pak nalézací soud v tomto případě obžalovanému trest ani mimořádně nezmírnil ani nepřeměnil, nýbrž trest těžkého žaláře vyměřil v mezích zákonné sazby, pokud se týče v mezích sazby, navrhané státním zastupitelstvím dle §u 1 zákona ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 sb. zák. a nař. a čl. I. a II. zákona ze dne 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n., nebylo státní zastupitelství po rozumu §u 283 tr. ř. oprávněno podati odvolání v neprospěch obžalovaného, pročez bylo odvolání odmítnouti jako nepřípustné.

Čís. 1752.

Přečiny dle článku VII., VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z r. 1863 jsou trestnými činy, spáchanými obsahem tiskopisu (delikty obsahovými); hlavní přelíčení o obžalobách pro takové přečiny spadá dle čl. VI. A uvoz. zák. k trestnímu řádu a §u 14 tr. ř. do pravomoci soudů porotních.

Projevy rázu, naznačeného v čl. VII. a VIII. uvedeného zákona, otištěné po časové hranici, v člancích těch vytčené, nespádají pod § 24 zák. o tisku, nejsou-li reprodukcí dřívějšího zabaveného sdělení, nýbrž

jen zákonem v této době nezakázanou informací veřejnosti ze soudního líčení.

(Rozh. ze dne 11. října 1924, Zm I 401/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Nálezem vrchního zemského soudu v Praze ze dne 22. dubna 1924, pokud jím bylo hlavní přeličení o obžalobě, podané státním zastupitelstvím v Mostě dne 15. března 1924 na Ludvíka W-a a Konrada W-e pro přečiny čl. VII. a VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 přikázáno před nalézací senát krajského soudu v Mostě, porušen byl zákon v §u 28 zák. o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z r. 1863, v čl. VI. A uvoz. zák. k trest. zák. ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. a v §§ech 13, 14 tr. ř.

D ů v o d y:

Státní zastupitelství v Mostě podalo dne 15. března 1924 na Ludvíka W-a a Konrada W-e u krajského soudu jako soudu porotního v Mostě obžalobu pro přečiny podle čl. VII. a VIII. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. na r. 1863 s návrhem, aby hlavní přeličení konalo se před porotním soudem u krajského soudu v Mostě, příslušným dle §§ů 14, 51, 56 tr. ř., čl. VI. A zákona z 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. a §u 486 tr. ř. K námitkám obviněných uznal vrchní zemský soud v Praze nálezem z 22. dubna 1924 právem, že se obžaloba připouští a hlavní přeličení přikazuje podle §§ů 13, 51, 56, 486 tr. ř. před nalézací senát krajského soudu v Mostě. V tomto směru připojují se důvody nálezu k názoru, námitkami hájenému (který se v podstatě kryje se stanoviskem, jež k této otázce zaujal bývalý zrušovací soud vídeňský, ve svých rozhodnutích ze dne 26. ledna 1894, čís. 13850, 16. února 1894, čís. 14720, 6. listopadu 1896, čís. 8846, 3. ledna 1897, čís. 2128 a 30. října 1900, čís. 14758, sb. Nov. čís. 1742, 1763, 2034, 2073 a 2521), že trestné činy, obviněným jako přečiny podle čl. VII., VIII. zákona čís. 8 ř. z. z roku 1863 za vinu kladené, nenáleží k deliktům, spáchaným obsahem tiskopisů, a tedy nespádají v příslušnost porotních soudů podle čl. VI. uvoz. zák. k tr. ř. Co platí má za trestné jednání, spáchané obsahem tiskopisu, ustanovuje § 28 zák. o tisku, a z doslovu tohoto ustanovení i ze srovnání II. a III. částky tiskového zákona plyne prý, že mezi delikty, spáchané obsahem tiskopisu, patří jediné takové činy, jež samy o sobě, nezávisle na uveřejnění tiskem, uskutečňují trestnou skutkovou povahu. I při deliktech podle čl. VII., VIII. obsah sdělení není prý trestný, sdělení nestává se trestným, když stane se jiným způsobem než tiskem; tedy nikoliv obsah, nýbrž pouze uveřejnění tiskem a to ne vždy, nýbrž jen předčasně stává se prý trestným, a to bez ohledu, v jakém směru hledí se působiti na trestní řízení ve veřejnosti, zda ve prospěch obviněného či proti němu.

Přikázáním hlavního přeličení před nalézací senát byl porušen zákon v §u 28 odstavec první zák. o tisku, čl. VI. A zák. z 23. května 1873,

čís. 119 ř. zák. a v §§ech 13, 14 tr. ř., což plyne z těchto úvah: Proti názoru, že přečiny, vytčené v čl. VII. a VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, nejsou delikty obsahovými, nýbrž delikty pořádkovými ve smyslu druhého oddílu zákona o tisku, pokud se týče, že tyto přečiny dlužno na roveň postavití trestným činům proti předpisům k zachování pořádku ve věcech tiskových po rozumu zmíněné částky tiskového zákona, mluví především zřejmě důvody historické. Z motivů, jak je cituje Storch (Zabavení v právu tiskovém 1908 str. 142), jest patrné, že podle vládního návrhu z roku 1861 měla býti nynější ustanovení čl. VII. až IX. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 pojata do zákona tiskového (§§ 21—23), ale do oddílu třetího, t. j. mezi ustanovení o činech trestných, páchaných obsahem tiskopisu. Tiskový výbor poslanecké sněmovny je však odkázal zcela do zákona zvláštního, což došlo schválení zákonodárných činitelů. Zpravodaj výboru Herbst prohlásil v plenární schůzi výslovně, že tato ustanovení náležejí do (obecného) zákona trestního právě tak, jako otázka, kdy jest dána skutková podstata zločinu velezrády nebo rušení veřejného pokoje, anebo kdy jest naplněna skutková podstata přečinu pobuřování neb urážky na cti. Byla-li tedy ustanovení, o něž jde, při redakci zákona vědomě a úmyslně vyřazena ze zákona o tisku, a byla odkázána do současně vydaného zákona čís. 8 ř. zák. z r. 1863, kterýžto zákon se v záhlaví výslovně označuje jako zákon o některých dodatcích k obecnému a vojenskému zákonu trestnímu, nemožno zajisté tvrditi, že lze, hledě k úmyslu zákonodárcovu, tyto přečiny počítati k deliktům pořádkovým ve smyslu druhého oddílu zák. o tisku, a dlužno naopak v nich spatřovati trestné činy podle obecného trestního zákona. Že přečiny čl. VII. a VIII. (čl. IX. zrušen zákonem na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., § 41 čís. 3 odst. V.), nejsou delikty pořádkovými, vysvitne ostatně ještě jasněji z dalších vývodů, kterými bude vyvrácen názor, že tyto delikty nelze řaditi mezi trestné činy, jež se páchají obsahem tiskopisu.

Hlavním důvodem, jenž se uvádí pro tento názor, jest, že při deliktech dle čl. VII. a VIII. zák. čís. 8 ř. zák. z r. 1863 obsah sdělení není trestným, že sdělení nestává se trestným, když se stane jiným způsobem než tiskem, takže trestnost u těchto deliktů nezakládá obsah myšlenkového projevu, který jest nerozhodný, nýbrž toliko jeho forma, t. j. uveřejnění a to předčasné uveřejnění tiskem, z čehož prý nutno souditi, že jen forma projevu jest trestnou a že proto tyto přečiny mají povahu formálních deliktů zákazových ve smyslu druhého oddílu tiskového zákona. Než tyto vývody nejsou přesvědčivé. Především dlužno si jasně uvědomiti, že otázka, kterou jest řešiti, nezáleží v tom, zda obsah sdělení (zprávy) o sobě jest trestným, nýbrž, zda trestný čin, který se páše (předčasným) uveřejněním dotyčného projevu tiskem, jest deliktem, spáchaným obsahem tiskopisu. Po této stránce nelze přiznati rozhodujícího významu okolnosti, zda zákonodárce omezuje trestnost myšlenkového projevu na projev tiskem učiněný, či zda prohlašuje sdělení tohoto myšlenkového obsahu za trestné, i děje-li se jiným způsobem než tiskem. Neboť o tom, které z různých způsobů projevu určitého myšlenkového obsahu mají býti prohlášeny trestnými, rozhodují toliko úvahy

kriminálně politické. Činy v čl. VII. a VIII. naznačené, jsou útoky proti nerušenému výkonu spravedlnosti, při čemž útok spočívá nejen v předčasnosti uveřejnění, nýbrž také v tom, že toto uveřejnění jest obsahově způsobitelné přivoditi nebezpečí, jemuž ona ustanovení zabraňují. Pro kvalifikaci těchto činů jako deliktů obsahových jest zcela bez významu, že zákonodárce omezil jejich trestnost na nejnebezpečnější způsob spáchání, totiž na uveřejnění tiskem. Bylo by nesporno a nepochybné, že jsou svou povahou delikty obsahovými, kdyby zákonodárce byl býval dotčená sdělování uznal trestnými, i dějí-li se v některé méně nebezpečné formě, než právě tiskem, což se ostatně aspoň pro obor trestního řízení vojenského skutečně stalo ustanovením §u 264 vojenského trestního řádu z roku 1912. Neboť podle tohoto předpisu dopustí se trestného činu každý (dle §u 263 odstavec třetí i osoby podrobené obecné soudní pravomoci trestní), kdo, nemaje úředního povolení, zcela nebo částečně uveřejní trestní oznámení, spis obžalovací nebo jiný úřední spis vojenského trestního řízení dříve, než tyto spisy ve veřejném předání budou předčítány. Tu zákon nežádá, by zakázané uveřejnění se stalo tiskem, nýbrž stačí k trestnosti jakýkoliv způsob uveřejnění. Mimo to dlužno uvážiti, že zákaz čl. VII. zák. čís. 8 ř. zák. z r. 1863 jest pouhým rozšířením ustanovení §u 309 tr. zák., o kterémž jest nepochybné, že nepřestává býti deliktem obsahovým, byl-li spáchán tiskem (§ 310 odstavec druhý tr. zák.). S hlediska výkladu historického jest také obzvláště pozoruhodno, že trestní řád ze dne 17. ledna 1850, na němž dle motivů v podstatě spočívá platný trestní řád z r. 1873, a to zejména i co do úpravy věcné příslušnosti porotních soudů (srov. k tomu řeč ministra spravedlnosti Dra Glasera v poslanecké sněmovně, Kaserer II. str. 129 a násl., a zprávu výboru poslanecké sněmovny Kaserer II. str. 147) přikázal v čl. VII B výslovně k příslušnosti porotních soudů jak přestupek §u 28 tiskového řádu ze dne 13. března 1849, rovnající se v podstatě deliktu §u 308 tr. zák., od něhož se hlavně liší právě tím, že mohl býti spáchán pouze tiskem, tak i přestupek §u 29 téhož tisk. ř., který se v podstatě shoduje s deliktem §u 309 tr. zák. Je také zřejmo, že by myšlenkové projevy u deliktů nyní nesporně obsahových, nepřestaly býti delikty obsahovými již jen proto, že by zákonodárce omezil jejich trestnost výhradně na případ uveřejnění jejich tiskem jako na formu nejnebezpečnější. Byla by tudíž klamem domněnka, že čin, trestný jen v tom případě, byl-li spáchán tiskem, z této příčiny nemůže býti deliktem, spáchaným obsahem tiskopisu.

Bylo by také resprávným míti za to, že v tom případě, když zákon stihá projev myšlenky jen tehdy, když se stal tiskem, jest trestnou toliko forma, nikoliv obsah, a že tudíž při deliktech čl. VII. a VIII. obsah projevu jest nerozhodný. Trestnost deliktů dle čl. VII. a VIII. je podmíněna — jako u jiných trestných činů, spáchaných myšlenkovým projevem — obsahem a formou; skutková podstata deliktů těch je založena jen, když tu jsou obě tyto náležitosti. Obsah projevu u těchto deliktů není bezvýznamným, naopak i při těchto deliktech vyžaduje se k trestnosti zcela určitě kvalifikovaný obsah myšlenkového projevu a soudu jest tento obsah zkoumati. Při tom nepadá na váhu, zda

se shoduje u přečinu dle čl. VII. obsah závadného projevu s obsahem myšlenkového projevu již před tím jinde učiněného. U deliktu dle čl. VIII. jest pak přímo do očí bijícím, že o b s a h myšlenkového projevu s p o l u s f o r m o u zakládá jeho trestnost, neboť delikt tento předpokládá výklady o závažnosti průvodů, domněnky o tom, jak trestní věc dopadne, nebo překrucování výsledku procesu. Jednání pachatelovo nelze při deliktech podle čl. VII. a VIII. libovolně rozšířiti tvrzením, že projev myšlenkový sám o sobě jest beztrestným, tudíž nerozhodným, a že proto jen forma, totiž uveřejnění tiskem jest trestnou. Že zákon nestihá jako trestnou jen formu, jest zcela patrné z případů, kde stihá vedle projevu tiskem též jiné způsoby projevu stejného obsahu myšlenkového. Tomuto pojmání věci není na závadu, že druhý oddíl tiskového zákona obsahuje zejména v §§ech 22 a 24 zákazy uveřejnění, při nichž obsah uveřejnění není bez významu a které z toho důvodu by bylo lze pojmově vřaditi do skupiny deliktů, spáchaných obsahem tiskopisu. K těmto deliktům však nutno hleděti jako k tiskovým deliktům pořádkovým jen proto, poněvadž je zákonodárce zařadil do druhého oddílu tiskového zákona mezi předpisy k zachování pořádku ve věcech tiskových, čímž případně pochybnosti o pravé povaze těchto deliktů ovšem pozbyly významu, pokud jde o praktické důsledky tohoto zařazení, kdežto předpisy čl. VII. a VIII. byly, jak již uvedeno, při redakci vůbec vyloučeny ze zákona o tisku a odkázány do zákona čís. 8 z roku 1863, doplňujícího obecný zákoník trestní. K vážným pochybnostem o správnosti názoru, zde hájeného, nezavdává příčiny ani ta okolnost, že doslov čl. VI. A uvozovacího zákona k trestnímu řádu («pro zločiny neb přečiny, spáchané obsahem tiskopisu,» »wegen der durch den Inhalt einer Druckschrift verübten Verbrechen und Vergehen») zdánlivě připouští výklad, že příslušnost porotního soudu jest opodstatněna jen při takových deliktech, spáchaných v jednotlivém případě obsahem tiskopisu, jež podle obecného zákona trestního jsou zločiny pokud se týče přečiny i tehdy, když jsou spáchany jiným způsobem než tiskem, nikoli však pro činy, jež, jsouce samy o sobě nezávadné, teprve zvolenou formou uveřejnění tiskem se stávají trestnými. Neboť, nehledě k tomu, co již bylo uvedeno, byl by tento úmysl zákonodárcův zajisté došel jasnějšího výrazu v zákoně jiným doslovem čl. VI. A uvoz. zák. k tr. ř., na př. použitím obratu »Verbrechen und Vergehen, s o f e r n e s i e durch den Inhalt einer Druckschrift begangen sind.« Mimo to brání onomu výkladu též úvaha, že urážky na cti, jež samy o sobě jsou přestupky, stávají se přečiny teprve tím, že jsou spáchany obsahem tiskopisu, a náležejí pak (pokud se týče náležely před vydáním zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.) nesporně do příslušnosti soudů porotních, z čehož plyne jasně, že slovem »přečiny« v čl. VI. A uvoz. zák. k tr. ř. jsou zahrnuty též takové činy, jež nabývají povahy přečinu teprve tím, že jsou spáchany obsahem tiskopisu.

Zrušovací soud nesdílí ani pochybností, k jejichž možnosti poukázala generální prokuratura ohledně případné námitky, že zákaz rozšiřování tiskopisu, k němuž došlo důsledkem zabavení tiskopisu pro některý z přečinů čl. VII. a VIII. zák. čís. 8 ř. zák. z r. 1863 v řízení sub-

jektivním aneb objektivním, není časově omezen, že tudíž rozšiřování tiskopisu takovým zákazem stíženého neb uveřejňování (tiskem) obsahu, který byl důvodem zabavení po případě zákazu, zůstalo by podle §u 24 zák. o tisku na dále nepřipustným a trestným, i když byly spis obžalovací a průvody, v čl. VII. označené, již při hlavním přelíčení předvedeny, nebo když bylo v případě čl. VIII. trestní řízení již skončeno. Projevy rázu naznačeného v čl. VII. a VIII. zák. čís. 8 ř. zák. z r. 1863, otištěné po časové hranici v člancích těchto vytčené, nemohou naplniti skutkovou podstatu přečinu podle §u 24 tisk. zák., třeba že by se jich obsah shodoval s obsahem před tím zabaveného článku, nejsou-li reprodukcí dřívějšího zabaveného sdělení, nýbrž jen zákonem v této době nezakázanou informací veřejnosti ze soudního líčení, neboť nemají pak samy o sobě vztahu k příčině, zavdavší podnět k dřívějšímu zabavení tiskopisu, kdyžtě pramenem, pokud se týče podnětem jejich není zabavený tiskopis, nýbrž hlavní přelíčení samo. Ostatně zmíněné, generální prokuraturou nadhozené pochybnosti nemají nic společného s otázkou, zda dlužno dotčené přečiny pokládati za delikty obsahové. Jsou tedy přečiny čl. VII. a VIII. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z r. 1863 trestnými činy obsahem tiskopisu spáchanými (delikty obsahovými) a hlavní přelíčení o obžalobách pro takové přečiny spadá podle čl. VI. A uv. zák. k tr. ř. a §u 14 tr. ř. do pravomoci soudů porotních, nikoli podle §u 13 tr. ř. do pravomoci soudů nalézacích (srov. Miříčka, Delikty tiskové 1908, str. 98 a násl., Storch, Zabavení v právu tiskovém 1908, str. 136 a násl. a Liszt, Lehrbuch des österreichischen Pressrechts 1878, str. 71 a 72).

Čís. 1753.

Dle druhé věty §u 143 tr. zák. zodpovídá i onen pachatel, ohledně něhož bylo zjištěno, že smrtelné poranění nezpůsobil, jestliže i on na usmrceného při zlém nakládání ruku vložil.

(Rozh. ze dne 13. října 1924, Zm II 323/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 8. května 1924, pokud jím Josef G. uznán byl vinným zločinem těžkého poškození na těle podle §u 143 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce skutkové vytýká stížnost, že výrok prvé stolice jest nejasným a sám sobě odporuje a že zejména nejsou uvedeny dostatečné důvody pro odsouzení stěžovatelovo. Avšak zmatkem není pouhá nedostatečnost důvodů, jež jsou v rozsudku uvedeny, nýbrž jen naprostý nedostatek důvodů. Druhou výtku, že soudní výrok jest nejasným, stížnost vůbec nerozvádí; netvrdí, že a ve kterém směru nelze z rozsudku určité poznati, které skutečnosti běře za prokázány. Vnitřní rozpor rozsudku